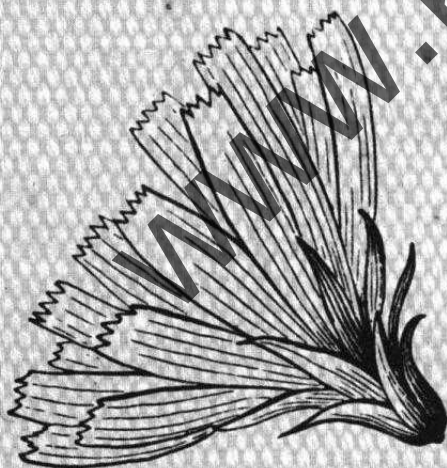
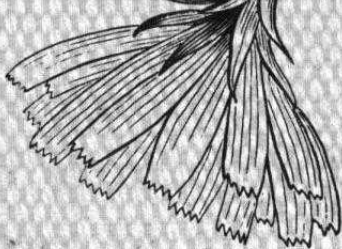
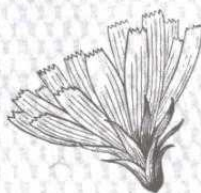

زقاق پنجاه و شش

هانی خرمشاهی

انتشارات سوره مهر (وابسته به حوزه هنری)

دفتر فرهنگ و مطالعات یاداری اداره کل امور استان‌ها و مجلس

زقاق ۵۶

طراح جلد: سامان خضر

نویسنده: هانی خرمشاهی

چاپ و صحافی: واژه پرداز اندیشه چاپ اندیشه

چاپ اول: ۱۳۹۴

شمارگان: ۲۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۰۳-۰۱۶۵-۱

نقل و چاپ نوشته‌ها منوط به اجازه رسمی از ناشر است.

نشانی: تهران، خیابان حافظ، خیابان رشت، پلاک ۲۳

صندوق پستی: ۱۱۴۴-۱۵۸۱۵

تلفن: ۶۱۹۴۲ سامانه پیامک: ۳۰۰۵۳۱۹

تلفن مرکز پخش: (پنج خط) ۶۶۴۶۰۹۹۳ فکس: ۶۶۴۶۹۹۵۱

www.sooremehr.ir

ISBN: 978-600-03-0165-1

قیمت با هولوگرام صحیح است.

سرشناسه: خرمشاهی، هانی، ۱۳۵۰-

عنوان: دید آوز: زقاق پنجاه و شش / هانی خرمشاهی

برای دفتر فرهنگ و مطالعات یاداری اداره کل امور استان‌ها و مجلس

مشخصات نشر: تهران: نشر کت انتشارات سوره مهر، ۱۳۹۴

مشخصات ظاهری: ۳۱۶ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۰۳-۰۱۶۵-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: خرمشاهی، هانی، ۱۳۵۰- خاطرات

موضوع: عراقیان ایرانی تبار- خاطرات

موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷- خاطرات

شابک افزوده: شرکت انتشارات سوره مهر

شابک افزوده: سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، اداره کل امور استان‌ها، دفتر مطالعات و ادبیات یاداری

رده بندی کنگره: ۱۳۹۴/۳۶۳/۱۶۲۹ DSR

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۳۰۹۲

پیش گفتار ۰۰۶

مقدمه ۰۰۸

بسمه تعالی ۰۰۹

فصل اول: الرساله ۰۱۰

فصل دوم: زقاق ۵۶ ۰۱۳

فصل سوم: نقطه عطف ۰۳۰

فصل چهارم: آتش زیر خاکستر ۰۳۹

فصل پنجم: بدون آن‌ها ۰۵۴

فصل ششم: تفسیر ۰۷۳

فصل هفتم: شروع جنگ ایران و عراق ۰۸۹

فصل هشتم: حرکت خلاف جهت ۱۰۲

فصل نهم: بازداشت پدرم ۱۰۸

فصل دهم: روزگاران ما بدون پدر ۱۳۴

فصل یازدهم: دو چرخه قشنگم ۱۴۴

فصل دوازدهم: بادبادک ۱۷۳

فصل سیزدهم: فقط یک معجزه ۱۹۷

فصل چهاردهم: دوشنبای سیاه ۲۱۹

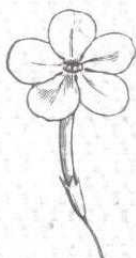
فصل پانزدهم: باید رفت ۲۴۳

فصل شانزدهم: رها ۲۶۳

فصل هفدهم: گم‌شده راه ۲۹۲

فصل هجدهم: تولدی دیگر ۳۰۷

فصل نوزدهم: شروع پایان ۳۱۲

فهرست

پیش‌گفتار

در دوران دفاع مقدس، حوادث مهمی در تاریخ ایران و عراق به وقوع پیوست که بعضاً در سایه وقایع و عملیات جنگی و دیپلماسی جنگ چندان مورد توجه جدی قرار نگرفت. از جمله این حوادث، موضوع بدرفتاری، بازداشت، شکنجه، قتل عام، و اخراج هزاران ایرانی تبار ساکن در شهرهای مختلف عراق از سوی رژیم صدام حسین است که به منزله یکی از اقدامات ضد بشری سردمداران حزب بعث عراق باید مورد بازخوانی قرار گیرد.

ایرانی تباران رانده شده از عراق در سال ۱۳۵۹ شمسی ابتدا از طریق یک دام بزرگ، تحت عنوان اعطای شناسنامه یا گواهی شناسنامه، توسط دولت تازه کار صدام حسین، شناسایی و مدتی بعد به طرز مظلومانه‌ای، ضمن آزار و اذیت فراوان، از خانه و کاشانه خود اخراج شدند. بسیاری از آن‌ها، پس از تحمل شکنجه و بازداشت‌های طولانی،

زقاق پنجاه‌وشش

در مناطق مرزی جمهوری اسلامی ایران رها شدند و دارایی‌های منقول و غیر منقولشان به نفع حکومت ضبط یا مهر و موم ممنوعه و بعدها در مزایده‌هایی حراج شد.

از این اقدام ناشایست حکومت صدام، که در سال‌های اخیر دولت جدید عراق آن را Jenosait یا همان نسل‌کشی نامیده، کمتر آثار فرهنگی هنری گویا و ماندگاری تولید و منتشر شده است. بر این اساس، برای آشنایی با جزئیات این اقدام جنایتکارانه صدام حسین، کتاب حاضر در دستور کار تولید و نشر دفتر فرهنگ و مطالعات پایداری امور استان‌های حوزه هنری قرار گرفت.

هانی خرمشاهی در زقاق ۵۶ به بیان خاطرات خود و اطرافیان از سال‌های کودکی و زندگی در عراق و اقدامات رژیم صدام حسین برای اخراج خانواده‌های ایرانی تبار در دوران جنگ تحمیلی عراق علیه ایران پرداخته است. بخش درخور توجهی از خاطرات و مشاهدات ایشان بیانگر وقایع و حوادثی است که تا کنون کمتر در منابع مکتوب و کتاب‌های خاطرات بدان‌ها اشاره شده است.

دفتر فرهنگ و مطالعات پایداری

اداره کل امور استان‌ها و مجلس حوزه هنری

www.ketab.ir

مقدمه

تشکر فراوان

از راهنمایی‌های دوست و همکار عزیزم، دکتر علی صالحی

از تشویق‌های برادرم، دکتر مصطفی خرمشاهی

و از اصرارهای آقای مسعود بابایی

بسمه تعالی

زقاق ۵۶ نام خیابانی است که دو آن دوران کودکی ام را گذراندم؛ دورانی مملو از خاطراتی تلخ و شیرین که وقتی آن‌ها را برای دوستان و آشنایان تعریف می‌کردم، اشتیاق را در چشمانشان می‌دیدم. این خاطرات نگاهی به دنیایی عجیب از دریچه چشمان کوچک من و بازگوکننده گوشه‌هایی پنهان و آشکار از تاریخ معاصر است. سرنوشت حدود یک میلیون انسان که داستان زندگی‌شان زیر گذر زمان دفن شد. نه کسی آن‌ها را بیان کرد و نه کسی از حقوقشان دفاع کرد. وقایعی کاملاً مستند که آن‌ها را خود دیده، شنیده، و لمس کرده‌ام و کلمه به کلمه نوشته‌ام تا برای فردا خوانده شود؛ برای همه مردم دنیا و همچنین همسر و دو دختر کوچولوی عزیزم، مارال و میسا، که همه دنیای من‌اند.